

SZÍNHÁZ

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2007. FEBRUÁR

Erdős Virág MADARAK

Színpad i játék egy felvonásban

SZEREPLŐK

ANYA
EMESE
FERI, Emese apja
VILI, Emese férje
VÉDŐNŐ
TANÁRNŐ
ANYÓSPAJTÁS
NAGYMAMA
KÖZEG

A játék egyetlen komolyabb díszlete egy közönséges asztal benyomását keltő, de valójában két ember súlyát elbíró, emelhető, szállítható, egyik oldalán nyitott konténerféleség.

A másodperceken belül világméretű madárinfluenza-járvány több száz millió-billió áldozatának emlékére

A szerző

1.

Sötét színpad, ajtócsengő hangja. Kivilágosodik a szín.

A pici, szűk és alacsony szoba közepén egy hatalmas, fehér viaszosvászonnal leterített asztal négy egyszerű, fehér tányérral, az asztal körül négy szék. A hátsó falon egymás mellett sorakozó három ajtó. Anya, Emese, Vili és Feri az asztal körül állnak. Feri a ferences rendi szerzetesek csuhájára hajazó sötétbarna, kapucnis fürdőköpenyt és a szerzetesek sarujára emlékeztető gumipapucsot visel. Az Anya otthonkában, Emese és Vili közönséges utcai ruhában

ANYA (harsányan) Hát megjöttetek, csibikéim?! Milyen nagyszerű! Picit drukkoltunk, hogy ne adj' isten jobb dolgok támad, de szerencsére tévedtünk. Na gyertek, kihúzzuk az asztalt. (Picit megemeli az asztalt, és mintegy a „dramaturgiai nyomaték kedvéért” jól „odateszi”) Zutty, így ni! (Ferihez, leülteti) Apa, te ide, (Emeséhez, leülteti) te oda, (Vilihez, leülteti) vőmurem az ágy végébe, én meg majd ide a radiátor mellé. (Se ágy, se radiátor) Kicsit többen vagyunk a kelleténél, de nem baj. Az a lényeg, hogy ne együk le az abroszt, nem igaz? (Emeséhez) Kislányom, ki-ozstanád a szalvétákat? (Szalvéta nincs, Emese nem moz-

dul) Tudod! Nem ahogy te szoktad, hanem épp ellenkezőleg!

FERI És a gyerek?

ANYA Igaz is! Nem azt híreszteltétek, hogy gyereketek is van?

VILI (féleme li az abroszt, benéz az asztal alá) Ott szalad, fogják meg!

ANYA (benéz az asztal alá, a gyereket nem látjuk) Hohó, a kis gézengúz! Hát nem bebújt az asztal alá?! Azt hitted, leeheted a lábamat, mi? Na mutasd magad, hadd nézzelek! Hú, de nagyon ronda vagy! (Emeséhez) Mondd csak, husikám, ezek ikrek? (Visszaengedi a terítőt)

EMESE (elborult ábrázattal) Anya, mondanom kell valamit!

FERI Hát akkor talán kezdetjük is a beszélgetést! Szó, ami szó, magyar ember nem beszél. Tudok egy csomó szörnyű rossz poént. Elmondjam mind? Vagy ismeritek? Egy pingvin ül a fagyizóban. Odajön a pincér.

VILI (őszinte érdeklődéssel) Igen?

FERI Ennyi.

ANYA (Ferihez) Drágám, nem ennél valamit? Hoppá, amindenit! El is felejtetem mondani. Az ebédre még körülbelül jó pár órát várni kell.

FERI Hogyhogy?

ANYA (ártatlan képpel) Hát tudod, a csirke.

FERI Mi van a csirkével?
 ANYA Semmi. Ma reggel valahogy nem érezte jól magát.
 Gondoltam jobb, ha ágyban marad.
 VILI Ágyban?
 ANYA Igen. Picit taknyos, köhög is, adtam neki ricinust, de nem használt.
 FERI (okoskodik) Lehet, hogy csak rosszul ébredt.
 VILI (tudálékosan) Vagy egyszerűen meghűlt! Az ilyesmi gyakran előfordul. Jön egy kis szél, megfújja, suttu.
 FERI (méltatlankodva) Vagy valami palimadár rátrüsszögött a buszra! Mögé kerül, lecsulázza, ...kilopja a pénztárcáját, így megy ez! Láza? Nézted már?
 ANYA Most tettem be, tíz perce sincs. Hohó, futok is, meg-nézem, hátha már lement. (Kiszalad a 2. ajtón)
 FERI (őszinte csodálkozással) Még ilyet!
 VILI (fontoskodva) Hát igen. Az élet kész problémahalmaz. Vagy tévedek? Addig is talán próbáljuk meg tornáztatni a szánkat.
 FERI (felcsillan a szeme) Az ám! Azt meséltem már, hogy ma délelőtt levittem a szemetet?
 ANYA (beszalad a 3. ajtón, ujjongva) Képzeljétek, csibikéim, fantasztikus hírem van! Azt mondja, jobban érzi magát! Még van ugyan egy icipici láza, meg azok a furcsa, véres foltok se akarnak elmúlni a popsiján, de se baj! Az a lényeg, hogy a közérzete jó, a színe is visszatért, és kis segítséggel már ki tud kászálódni az ágyból!
 FERI Nagyszerű! Hát akkor...
 ANYA (Ferihez) Megtennéd, hogy behozod? De vigyázz, még meleg a tepsil!
 FERI Oké, drágám! (Kimegy a 2. ajtón)
 ANYA Na, most aztán jól bezabálunk! Igaz, kislányom?
 EMESE (apatikusan) Anya, mondanom kell valamit!
 FERI (beszalad az 1. ajtón) Halihó, már itt is vagyok. Ezt nézzétek! (Leteszi a tálat, rajta egy nagy darab sült csirke)
 VILI Hú, de gusztá!
 ANYA (büszkén) Na, mit szóltok? Combját, mellét? (Vilihez, negédesen) Vőmuramnak mit adhatok? Porcogója? Hm? (Emeséhez) Mesikém? Ha jól emlékszem, te ezeket a jó kis szálkás csontokat szereted! Igazam van?

A kezével mindenkinek tép egy kisebb darabkát, kiteszi a tányérokra, Emese kivételével mindnyájan nekilátnak kézzel-lábbal falatozni

EMESE (a tányéjára mered) Anya, ti nem látjátok?
 ANYA (tele szájjal) Mit?
 EMESE Hát, hogy ez a csirke már...
 ANYA Ühüm?
 EMESE ... nem él.
 ANYA Hogy érted ezt?
 EMESE Hát hogy... szerintem... megdöglött. Meghalt szegény. Nézzétek csak! Már nem is mozog.
 ANYA (méltatlankodva) Miket beszélsz, kislányom? Ki halt meg?... Jézus Mária! Na, te aztán semmit se változtál! Ugyanolyan agyalágyult szőrszálhasogató vagy, mint kiskorodban. Ez se jó neki, az se jó...
 FERI Muszáj ezt most? Együnk gyorsan, aztán majd a tévé előtt megbeszéljük! Rendben?
 VILI (abbahagyja az evést, rémülten) Ajaj!
 FERI Mi az már megint?
 VILI Bocs, de azt hiszem, lenyeltem a nyálam! Megtennétek, hogy...
 FERI (tartogatja a szájában a falatot) Igaz is, drágám, nem gondolod, hogy ez a csirke...
 EMESE (kétségbeesetten) Anya, anyukám, most azonnal el kell mondanom!
 ANYA (súlyos, teátrálisan kárörvendő sajnálkozással) Hát sajnos, ebben a pillanatban véget ért az ebéd. Most már sajnos nem tudod elmondani a mondókádat. És ez bizony

azt jelenti, hogy: soha többé. Ott állsz majd a sírunknál, dobálsz a földet, szinte hallom, ahogy koppannak a görgöngyök a füleimen,... de akkor már késő. Sajnálom, kislányom. Te vagy a hibás.
 FERI (elvörösödik) Drágám...!
 EMESE (könyörögve) Na de anya, kérlek...!
 FERI (fuldokolva) A csirke... drágám... nem gondolod, hogy ez a csirke...

Feri a torkát fogva csendben fuldokol, Emese görcsösen az asztal szélébe kapaszkodva tehetetlenül mered az anyjára

VILI (rezzenéstelen nyugalommal) Ó, én buta! Még nem is meséltem a dolgozószobámról! A dolgozószobám nagy. Van benne egy szék, egy asztal, egy szekrény meg egy polc. A szekrény szép, a polc emeletes. A legfelső emeleten lakik a plafon, az alvóállatkáimat viszont a párnám alatt tartom.

ANYA (kivárja) Bravó! (Hidegen) Hát akkor ezzel meg is volnánk. Azt hiszem, fantasztikusan jól sikerült ez a kis összejövetel! Most pedig megyek, és elmosogatom a mosogatógépet. Ne is próbáljatok meg lebeszélni! (Elindul, de az ajtóból döbbenet visszafordul, méltatlankodva) Hm?... Hát ti? Most meg mi ütött belétek hirtelen?... Ferikém! Mit művelsz? És te, kislányom! Nem szégyelled magadat? Felnőtt nő létedre?! Még ilyet!... Vőmuram! Nahát! Ha ezt a mamája látná! Hahó! Ébresztő!... Csibikéim! Hát ez azért már mégiscsak gusztustalan!... Mégis mit kerestek mindannyian az asztal alatt? (Mindnyájan a helyükön ülnek)

Elsötétül a szín

2.

A Közeg és az Anya az asztal mellett állnak. A Közeg a járványügyi hatóságok jellegzetes, sárga, szakfanderszerű védőöltözetében, arcán védőmaszk, lábán gumicsizma, kezén gumikesztyű. Megcsippenti az abrosz nézőtér felé eső csücskét, felemeli, alánéz. A jelenet végéig így maradnak, Közeg tartja az abroszt, Anya kissé hátrébb. Az asztal alatt Emese és Vili dermedten kucorognak, riadtan pislognak kifelé. Az asztal alatti részt, mint egy külön kis színpadot, rejtett fényforrás világítja be

KÖZEG (Anyához) Ezek, itt?

Anya bólint

(Fontoskodva) Úgy látom, kissé...
 ANYA (izgatottan) Mit gondol, veszélyesek?
 KÖZEG Hát, kérem, azt sose lehet tudni. (Hivatalosan, tudálékosan, szenttelenül, darálva) A gyorstesztek mindenestre rendkívül magas patogenitású törzsek jelenlétét igazolták, és ez a tény már önmagában, azaz további laboratóriumi vizsgálatok lefolytatása nélkül is indokoltá teszi bizonyos hatósági intézkedések elrendelését...
 ANYA Ügymint?
 KÖZEG (ugyanúgy) ...ügymint védőzóna kijelölése, járvány-nyomozás lefolytatása, ...a virológiailag érintett állomány zárt térben történő és kontrollált körülmények között végrehajtott teljes körű és azonnali megsemmisítése...
 ANYA (elismeréssel) Ühüm!
 KÖZEG ...tárolása, elszállítása...
 ANYA (elismeréssel) Ühüm!
 KÖZEG (ugyanúgy, egyre kényszeredettebben) ...a hátrahagyott ragályfogó tárgyak, illetve a testváladékkal szennyezett takarmányfélések lehetőség szerinti szakszerű és haladéktalan ártalmatlanítása, satöbbi, satöbbi... (Nagyot sóhajt,

saját hangján, természetesen) Mindenesetre asszonyom: jól tette, hogy szólt nekünk!

ANYA (ragyog) Ó, ez csak természetes!

KÖZEG Nem mindenkinek, nehogy azt higgye!

ANYA (tettetett naivitással) Nem?

KÖZEG (joviálisan) De nem ám! Há-há! Múltkor volt egy esetünk, nem fogja elhinni! Jövünk-megyünk, razzia-zunk, (Odakacsint) riogatjuk a kiskacsákat, amikor hopp, egyszer csak kapjuk a fülest, hogy itt meg itt...

ANYA (közbevág, közömbösen) Ne mondja! Hát ez tényleg hihetetlen! (Izgatottan) És most? Mi lesz velük?

KÖZEG (szenvtelenül) Mi lenne?... Gáz.

ANYA És az?... Hatásos?

KÖZEG Nemigen. Picit elkábulnak tőle ugyan, de a többi az már a természet dolga.

ANYA Hogy érti?

KÖZEG (frappánsan) Hát hogy rájuk zárjuk a konténert, és úgy.

ANYA (őszinte elismeréssel) Áhá!... (Kézmozdulattal kérdezi, hogy nem tudnak-e kiszökni) Suttya?

KÖZEG (cinkosan) Kizárt!... (Szakszerűen, gyakorlatiasan)

Na. Akkor ezt itt most leplombáljuk szép ügyesen (Az abrosz csücskét felhajtja az asztal közepére, ráteszi a csirkés tálat), így, ni. A többit meg majd a kollégák elintézik. Most megyek, beszólok a központba, és ha minden jól megy, egy-két óra múlva már itt is van a tréler. Az felcsatolja, felkapja szépen, aztán huss, irány Surány. (Magában kuncog) He-he. Úgy érte, hogy a dögtemető. ...Hát akkor, asszonyom, tulajdonképp végeztünk is. A férjével majd még konzultálok, ha esetleg komplikációk támadnának, ...tudja, szerszámok, gurtni, helyismeret, (Közelebb hajol) ...némi önkéntes, állampolgári közreműködés, ilyesmi... addig is, ha megtenné, hogy aláírja ezt az átvételi elismervényt... (Keresgél a zsebeiben) hol is van, hop-hop, megvan! (Előhúzza egy papírlapot, széthajtogatja, mutatja) Ööö, nézze csak, itt alul... Tolla? Van tolla?

ANYA (kikéri magának) Tollam? Nekem?! ... Már hogy lenne tollam!

Elsötétül a szín

3.

A „nagyszínpad” sötétben, az asztal alatti „kisszínpad” bevilágítva. Emese és Vili az asztal alatt, szorosan egymás mellé préselődve, arccal a nézőtér felé fordulva ülnek. Mindketten nyugodtak, természetesen

VILI (vidáman) Hahó! Pintyőkém! Merre bujkálsz?

EMESE (szorosan mellőle, vidáman) Hu-u!

VILI (megijed) Jaj! Te itt vagy? A frászt hozod rám! ... (Lelkesen) Na? Mit szólsz?

EMESE (a lehetőségekhez képest „körbenéz a helyiségben”) Ez lenne az?

VILI (szorongva) Nem tetszik, mi?

EMESE (kedvesen) Nem is rossz!

VILI (megkönnyebbülten) Tényleg? Jaj de jó! Úgy izgultam, hogy fog-e tetszeni!

EMESE Ahogy így jobban körülnézek (Nem moccan), tulajdonképp (Bizonytalan, de igyekszik minél inkább meggyőzni magát)... irtó jó! Laza, slampos, extravagáns, vad és mégis otthonos! (Próbálja mindjobban belelovalni magát) Tüll és toll és puff és párna... (Óvatosan le-föl ugrál, mint ha a rekamié rugózását próbálná), „ablak, ajtó, alagút, /csodalépcső, csodakút”. (Hirtelen megáll, maga alá néz) Hopp, na nézd csak! Valami megszúr! Te! Ez valami retró?... De tényleg! Miből van ez, fülemülém? Fűszárból? Nádszárból? Icipici ágacsokból? (Felcsillan a szeme, cinko-

san) Nejlonszatyor-csikocskákból? Hm? (Elragadtatással) Vili! Hogy te milyen ügyi vagy! Valóságos... hogyis-mondjam. Komolyan mondom: anyámat meg fogja ütni a guta!

VILI (okoskodva, családfenntartói büszkeséggel) Tudod, pintyőkém, nem volt olcsó mulatság! Persze igyekeztem a lehető legkedvezőbb konstrukciót választani, ...ezeréves futamidő, félóránkénti hiteltörlesztés, satöbbi, satöbbi, (Összehúzott szemmel, komolyan) de ennek ellenére azért vannak bizonyos kockázati tényezők... égszakadás, földindulás... árfolyam-ingadozás... na de hát ez tulajdonképp... benne van a pakliban. (Felgyülemlett indulattal, méltatlankodva) Végére is nem arra születünk, hogy életünk végéig egy szaros, húgyos, külvárosi ólban kapirgáljunk! Hm? Búzbén, zajban, halálfélelemben, mint a pockok, meg a disznók... meg a (Undorral) kiszuperált motorkerékpárok! Nem igaz? (Lelkesen, rajongva) Nekünk tér kell, levegő... ózon!... perspektíva, hogy szárnyalhasunk, mint a...

EMESE (felkapja a fejét) Mint a?

VILI Nézd csak!

EMESE (kidugja a fejét, „lenéz”, aggodalmasan) Hú, de magasan vagyunk! Ide figyelj! Nem fogunk leesni? Ez az ág itt mintha kicsit...

VILI (kedvesen dorgálva) Jaj, tubicám! Ne bolondozz! Ki van ez találva! (Mutatja büszkén) És ezt? Láttad már?

EMESE (felnéz, feje felett az asztallap, őszinte elragadtatással) Amindenit! A kék ég! Hát ez fantasztikus. Komolyan mondom, ez egy igazi kis családi fészek! Már csak...

VILI Már csak?

EMESE (sejtelmesen) Már csak egyvalami hiányzik.

VILI Mire gondolsz?

EMESE Na? Mutassak én is valamit? ... Ezt nézd!

Emese, mint egy tojáson kotló tojó, felemeli a fenekét, Vili alá-néz, Emese visszaereszkedik

VILI (boldogan) Csak nem?!

EMESE Debizony! És ez még mind semmi!

VILI Hohogy? Csak nem azt akarod mondani, hogy...?

Emese újra felemelkedik, Vili újra alá-néz, Emese óvatosan visszaereszkedik

VILI (kítőző örömmel) Édes istenem! Nem hiszek a szemnek!... Mint két tojás!

Megcsókolják egymást

(Lelkesen, kedvesen, iparkodóan) Dehiszen pintyőkém, neked akkor most nyugalomra van szükséged! Kényelmesen ülsz, mondd csak? Ne zavartasd magadat! Ha véletlenül elpillednél, én majd mindent elintézek. Bízd csak rám! Feladom a csekket, befizetem a biztosítást, elmosogatok, kitergetek, ...felcsipegetem a kukacokat! Oké? Na, pihenj szépen.

Mosolyogva üldögélnek

EMESE (finoman puhatolózva) Drágám! Még mielőtt... nekilátnál a teregetésnek, ...kérdzhetek valamit? De most őszintén! Mit szóltál a múltkori ebédhez?

VILI (természetesen) Hát, semmi különös. Mért kérde? (Őszintén) Ja, ha arra vagy kíváncsi: a szüleid irtó szimpatikusak! Te! A papád iszonyú jó fej, a mamád meg egy valóságos tündér! És az a kelkáposzta-főzelék! Hát az egész egyszerűen frenetikus volt!

EMESE (meghökkenően) Kelkáposzta-főzelék? (Elgondolkodva) Dehiszen...

A következő párbeszéd kezdetével egy időben a nagyszínpad halvány, derengő fényt kap. Feri hirtelen kidugja a fejét az asztal mögül, zavartan ide-oda pillog, láthatólag kissé hűledezik a halottakon, majd óvatosan feltápáskodik, és a jelenet alatt lábujjhegyen settenkedve kioson a 3. ajtón

VILI (kedvesen, lazán) Ja, pintyókém, akartam is kérdezni: édesapád most már mindig velünk fog lakni?

EMESE (fokozatosan egyre ingerültebb és egyre tébolyodottabb hangon) Miket beszélsz? ... Már mért lakna velünk? Uramisten, honnan veszel ennyi butaságot? Megvan neki a maga élete, ...maga felesége, maga szeretője, már mért lakna velünk? ... Az, hogy én egyfolytában róla beszélek, az még egyáltalán nem azt jelenti, hogy velünk kéne laknia. Én most tele vagyok problémákkal, tudod nagyon jól. Egész nap itthon kotlok, ...ez már önmagában kész... petefészek-gyulladás! Hát csoda, ha folyton árnyakkal küszködöm? Ha lépten-nyomon megválaszolatlan kérdésekre botlom? ... Hát mit akarsz? Mi? Most kergessem el? Folyton rám száll, te is tudod! Itt gubbaszt a paplanomon, éjjel-nappal kukorékol, ...faggatózik, fenyeget, ...összevissza csipkedi a ronda, sárga, szétdőhányzott csőrével a majd-megmondtam micsodáimat...! (Hirtelen hangot vált, ellenségesen) És te? Te talán csinálsz valamit? Csinálsz a fenét: túröd, hogy itt kakaskodjon, hát akkor meg? (Keserűen) Ez a világ rendje, kész. Időnként felhív, ellátogat, ...körbejárkál, idepiszkít, ...megmondja, mit hogy kéne, ennyi. (Hirtelen támadt gyilkos indulattal) Egyébként is! Te csak ne beszélj! A te anyád talán nincsen itt? ... Nana! Múltkor benéztem a fürdőszobába, és láttam, mit műveltetek! ... (Gúnyosan) Kiskacsa fürdik, mi? Jó vicc!

4.

Fény a „nagyszínpadon”. A „kisszínpadról” lekerül a plusz fény, Emese és Vili végig normál fényben, a nézőtér felé fordulva, rezzenéstelen tekintettel ülnek. Az Anya a 2. ajtón befelé tessékeli a Védőnőt

VÉDŐNŐ Jó napot! A szolgálattól jöttem.

ANYA (lelkesen) Fáradjon beljebb. Már vártam. (Kezét nyújtja) Bocs, kicsit vizes a kezem, épp a babamérleget próbáltam kifőzni.

VÉDŐNŐ (lazáskodva, jópofáskodva, csacsogva) Ó, nem tesz semmit, én kérek elnézést, hogy ilyen későn, tudja, a zárlat, alig akartak beengedni... Micsoda felhajtás! Örület! (Odalép egy székhöz) Leülnék, ha megengedi. (Fáradtan leül) Annyifelé szaladgálok, el se hiszi. ... Hát igen. Muszáj! El tudja képzelni, hány gyerek születik másodpercenként?

ANYA (szintén leül) Ö-ö-ö...

VÉDŐNŐ Hát pontos számot én se tudnék mondani, de, mondjuk, billió. Gondolta volna? Na és persze egytől egyig hol? Na hol? Bingó! Eltalálta. Az én körzetemben. Ráadásul a kollégánóm pont szabadságon van... Képzeld! Terhes! Hát nem csodálatos? ... Na. Akkor talán kezdhetnék is. (Elővesz egy füzetet, tollat, időnként jegyzetelget, rutinosan, fontoskodva, pattogósan) Jól van a kicsike?

ANYA (stréber igyekezettel) Ó, remekül!

VÉDŐNŐ Teje? ... Van?

ANYA Hát persze... Pohárkával?

VÉDŐNŐ Úgy érte hogy...

ANYA Tej, kakaó, karamella, minden. Ami jön.

VÉDŐNŐ D-vitamin?

ANYA Kapja!

VÉDŐNŐ A-vitamin? B-vitamin?

Anya bólint

Amfetamin?

Anya bólint

(Felkapja a fejét) Igen?

ANYA (zavarba jön) Azazhogy...

VÉDŐNŐ Kolerája? Volt már?

ANYA (lankadatlan igyekezettel) Túl vagyunk rajta! Itt-ott egy-két pörsenés még, de a nagyja hál' istennek...

VÉDŐNŐ Pestis? Lepra? Gonorrhoea?

ANYA Megvolt!

VÉDŐNŐ Orrfolyás? Cidri? Úgy érte hogy: (Mutatja, mint-ha fázna) brrr?

ANYA Hát időnként...

VÉDŐNŐ (egyre pattogósabban, egyre szigorúbban, egyre sötétebb tekintettel) Trüsszögés? Nyák? Fejfüggelékek – úgy-mint: taréj, lebernyeg, ésatöbbi, ésatöbbi – vizenyős duzzanata? Behúzott nyak, lifegő csőr? Gyanús állagú ürülek-maradvány a kloákanyílás körül? ... Newcastle-betegség?

ANYA Hopp, most megfogott!

VÉDŐNŐ (komolyan) Megnézhetném?

ANYA Most? ... (Sarokba szorítva érzi magát, szabadkozik)

Hát most sajnos per pillanat nincs itthon.

VÉDŐNŐ Hogyhogy?

ANYA (hadovál) El kellett szaladnia. Valami sürgős, de-e... félóra múlva itt lesz. Ja, üzente is, hogy mentsem ki, ha esetleg...

VÉDŐNŐ (hitetlenkedve) Elszaladt.

ANYA (igyekvő hangon) Tudja, ilyen kis mozgékony.

VÉDŐNŐ (hitetlenkedve) Mozcékony.

ANYA (lankadatlan igyekevvel) Ilyen kis ugrabugra, mindig lótfut, balettozik, felmászik a könyvespolcra, szaladgál a plafonon, bebújik a konnektorba, képzelje, már a kis szárnyait is próbálgatja! Na, te úristen, mondtuk is a férjemmel, akkor mi lesz itt!

VÉDŐNŐ (letörve) Gondolhattam volna.

ANYA Parancsol?

VÉDŐNŐ Mindig nekem jutnak a problémások. (Unottan, rutinosan, gépiesen, de fontoskodva) Nézze. Én megértem magát. Nem könnyű. Tényleg nem. A magány, a stressz, a monotonia. Zúrós éjszakák, korai kelés, tápolni, ganézni, ...pütyörögni folyton-folyvást, ...az az átható szag, az a szüntelen, permanens csivitelés, és mindez: miért. Szorongás, feszültség, depresszió. Úgy érzi, becsapták, leírták, magára hagyták, ...a férje, a kollégái, a társadalombiztosítás. Nem így képzelte, nem ezt akarta, sőt. Legszívesebben most azonnal fogná magát, összezsukná a babakocsit, és visszacsinálna mindent. Hát igen. Ez az. Helyben vagyunk. És hát ugye... az ember ebben a hormonálisan kissé túlszilázott idegállapotban olykor hajlamos némiképp elhamarkodott elhatározásra jutni, ...úgy-mint: ...besurranni a kiskamrába, kihúzni az alsó fiókot, előkapni a vágódeszkát meg a... meg a...!

ANYA (ártatlan képpel, gátlástalanul improvizál) Ó, nem, de-hogy! Félreért! Mi Pipikével egész primán megvagyunk, most is épp csak elszaladt a malomba, hogy... Állítólag hívták őt a kis barátai, ...a három kedves varjú, meg a bolha, ...én kértem, hogy maradjon, de végül is... nem lehetek folyton a nyomában... Általában zárjuk a kaput, de tudja... (Súgva) van egy luk a kerítésen...

VÉDŐNŐ (ellentmondást nem tűrő hangon) Na, hagyjuk a mesét. Hogy csinálta? Kispárna? Nejlonzsák? Pöcegödör? Mi az ott a szája szélén? Jézusom? Csak nem? (Odasandít a csirkemaradványra) Ezek szerint... későn érkeztem.

ANYA (váratlanul összeomlik, elsírja magát) Ó, drága nővérke!

VÉDŐNŐ (terápiás türelemmel) Nyugodjon meg, asszonyom, csak szépen, sorjában. Most pontról pontra, lépés-

ről lépésre elmondja nekem, hogy történt, aztán majd meglátjuk, mit tehetünk.

Az Anya feláll, és a monológ közben ide-oda járkal

ANYA *(új hangon, nagy átéléssel, szélsőségesen teátrális gesztusokkal)* ...Hát jó. Akkor hát, ...őszinte leszek. ... Augusztus volt, talán annak is a vége... *(Mintha látná maga előtt)* igen-igen, világosan emlékszem, az utcák... talán a közelgő állami ünnep alkalmából *(Széles kézmozdulattal)* egytől egyig, ...végestelen-végig fel voltak lobogózva, ...amúgy még javában tombolt a nyár, de hajnalonta már érezni lehetett a levegőben az ősz leheletét.

Szünet

(Tragikus nyomatékkal) Akkor már napok óta itt körözött a kéményünk felett. ... Bárhogy próbáltam elkergetni, partvisnyéllel, csendes szóval, jajveszékeléssel, nem reagált. Kora hajnalban megjelent, és nem tágtított késő éjszakáig. Emlékszem... azon az ominózus reggelen is... amint tejeskávemat kortyolgotva kábán és gyanútlanul kipillantottam a konyhaablakon, azon nyomban észrevettem a jegenye ritkás lombjai közül kikandikáló vérszomjas tekintetét. Ijedten hőköltem hátra, a tejeskávét a pongyolámra loccsant, mire moccant az ág, és ő hatalmas, lomha szárnyait kitérve egyszeriben a magasba emelkedett, és attól fogva órákon át rótt, egyre csak rótt súlyos, méltóságteles köreit a dermedten lapító háztető felett.

Szünet

Könyörögtem a férjemnek, hogy ne menjen el. Hogy csak most az egyszer maradjon velünk, mert érzem, minden egyes porcikámban érzem, hogy valami *(Élvezettel rezegtetve a mászhangzókat)* kolosszális és katasztrofális, valami infernális és interkontinentális veszedelem közelít, amit én, a magam csendes, szolid, visszafogott habitusával képtelen leszek feltartóztatni. Erre ő nyíltan elem állt, és megvádolt... hogy ittam. Hogy bizonyára részeg vagyok, hogy hallucinálok, meg hogy egész egyszerűen elment az eszem, hogy az csak egy helikopter, mit akarok, hol élek én, nézzem csak meg jól. Tréningeznek, jönnek, mennek, készülnek a parádéra: csinálják nekünk a fesztivált. ... *(Gúnyos mosollyal)* Helikopter! Na persze.

Szünet

Emlékszem, hogy Mesike aznap különösen sokáig aludt. Jól evett, nagyot kakilt, aztán délelőtt, mintha csak a vesztét érezte volna, még a szokásosnál is virgocabb volt. Forgolódott, gagarászott, alig bírt magával. Aztán a rendes délutáni alvás után óvatosan kivettem a járókából, bepelenkáltam, átöltöttem, feladtam rá a kis kanárisárga rugdalózóját, és letettem a padlószőnyegre játszani. Szépen el is játszottak ott... kettesben a kis vőlegényével... igen-igen, ő az, talán már említettem, átjár hozzánk... szimpatikus fiatalember, kicsit olyan infantilis, de hát melyikük nem az... főleg ebben a korban, nem igaz? Jól elváltak, hancúroztak, hengergöztek meg puszizkodtak ott a kis játékaik között...tudja, a lányom ilyen kis igénytelen, egy könyvet soha a kezébe nem venne, de hát ha nem, hát nem. Én nem erőltetem. ... Szóval elég az hozzá, hogy megyek be, kérdek, mi kell, hogy kell, ők meg szépen sorolják, hogy ez kell, az kell... de, tudja, csak így, az ő kis primitív nyelvükön, hogy gügyürügyü-gügyügyü, ...de nem probléma! perfekt vagyok!... kinderpingvin, túrórudi, szevenáp jéggel, jég nélkül, szívószál, ezek. Na, kapom magam, futok gyorsan, hadd örüljenek, a konyhában szépen

összekészíték mindent, ezt is, azt is, sorban fel a tálcára mind... és ahogy épp lépnek be a kishálóba, lavírozok, ügyeskedem, nyomom le a kilincset a könyökömmel... amikor a hirtelen támadt keresztuzattól egyszer csak zümmög, így kivágódik az ablak, és mint a villám, egyszeriben berepül rajta az a hatalmas, fekete izé, villan a szeme, rebben a szárnya, ráveti magát az én kicsikémre, egykettőre a karmai közé kaparintja, hogy szegénynek csak úgy fröccsen széjjel a szobában a vére, ...és huss, már repül is vele kifelé. Én meg csak állok ott meredten, kezemben a két szép csőrös babapohárka meg a pirinyó kis falatkákra felkockázott tejszínes szelet, térdemmel egyre tartom és taszítom a légvonattól nyüsztítve kilengő ajtót, és a réműlet-től, meg a döbbenettől, meg a hirtelen rám tört kínzó anyai fájdalomtól szinte moccanni sem tudok, ...miközben az a nyomorult kis hímrinyó egyre csak sivít, mint a sármány, hogy az embernek szinte kedve támad ráugrani és kettétörni és kipukkasztani, *(Utolsó szuszra)* mint egy ócska vásári lufipapagájt...

Szünet

Aztán persze egykettőre észbe kaptam, gyorsan felszedetem a cserepeket, aztán fogtam magamat, picit megigazítottam a frizurámat, és mint az őrült, már vágtattam is kifelé a házból, *ki* a kapun, *át* az úttesten, egyik papucs, másik papucs, *fel* az első kuka tetejére, sőt!, a helyzet drámaiságára való tekintettel még a „baby-alarms” csodacsipogómat is kikapcsoltam, és attól fogva sem a járműforgalom fennakadásával, sem pedig a járókelők ezreinek gyalázkodó kommentárjaival nem törődve dobogó szívvel és könnyben ázó szemekkel egyre csak az eget kémleltem, sírtam és zokogtam, anyámra gondoltam, gondolom, mert kire másra, és karomat kitérve és ruházatomat megszagatva kétségbeesett hangon kiáltottam, hogy Mesikém! Babám! Gyere vissza! ... De persze hiába. ... Ők akkor már messze jártak. ... Ott suhantak kicsi, zöld felhő képében a Duna végtelen, fénylő, éjfélete gyászszalagja felett, ...tompá morajjal fordultak dél felé, ...a Lágymányosi híd felé, ...meg a Déli Vasúti Összekötő híd felé, ...meg a Vágóhíd felé... még láttam, ahogy a felpörgő propeller csúcsán megcsillant a lemenő nap undok, sárga fénye, aztán...

VÉDŐNŐ *(felkapja a fejét)* Propeller? ... Akkor nem lehet... elnézést, de akkor nem lehet, hogy mégis esetleg...?

ANYA *(ugyanúgy folytatja)* ...És azóta minden nap és minden éjjel... *(Hangot vált, támadóan)* Mégis? Mégis mi? Hogy hallucinálok? Igen? Úgy gondolja? Háhá! Na persze! Anyuci delirál, hm? És a vér? *(Körbemutat, mintha mindent vér borítana)* Ez a tömémentelen vér? ... A párkányon? A partedlin? Az asztalterítón?

Védőnő ijedten kapja fel a kezét az asztalról, mintha az is vérben tocsogna

(A végletekig hergelve magát) És a többi? A száz- meg száz-ezernyi néma szemtanú? A szotyisok? A zsebese? A gólyalabasok? Az őrjöngve tomboló tömeg a rakparton? A víziparádé? A sramlizene? A Szent István-napi légideszant? Hm? Az talán semmi?

VÉDŐNŐ *(megszeppeve próbálja meggyőzni magát)* Hát igen, ha úgy vesszük, tulajdonképpen... Logikus! Még ha kissé...

ANYA Na ugye. Még hogy hallucinálok! ... *(Felkapja a fejét, mintha hangokat hallana)* Pszt!

VÉDŐNŐ *(zavarodottan nézegeti a papírjait)* Húha, ezt most nem is tudom, hová írjam. Annyi itt a rubrika, hogy... Na mindegy. Nem érdekes. *(Rázza a tollát)* Úgyse fog.

ANYA *(izgatottan fülel)* Pszt! Hallja? Pí-pí-pí! Engem hív!

VÉDŐNŐ Á! Az a kocsim lesz. Tilosban állok. ... (Visszazökken, izgatottan tovább kíváncsiskodik) Egyébként, ha meg nem sértem... sikerült már valamiképp... hogy is mondjam: „...érintkezésbe lépnie” vele? Úgy értem, azóta ... mióta... (Felcsillanó tekintettel) Asztallal például? Próbálta már?

ANYA Mivel?

VÉDŐNŐ Asztallal. ... Tudja! Tánci-tánci. Hm? Nekem néha működik. Múltkor is vagy másfél órát beszéltem a nagyapámmal. Hú, hogy az miket mesélt! ... Pedig még él. Csak hát tudja, úgy egyébként... nem nagyon beszélünk.

ANYA (elgondolkodva) Nem is rossz ötlet.

VÉDŐNŐ Na, csak bátran! (Mindketten szorosan az asztal mellé húzzák a székeiket) Ideülünk szépen (Mutatja), így ni... összedugjuk a kisujjunkt, koncentrálnunk... (Kedvesen, játékosan) Nana! Nem ér rúgkapálni! ... Hm? Mi lesz? Kérdezzen tőle valamit!

ANYA Én? ... Hát jó. (Magasabb hangon) Mesike, drágám! ... Pipikém, hallasz engem? Kopogj hármat, ha itt vagy a körünkben!

Kopogás: kop-kop-kop

VÉDŐNŐ (felvillanyozódva) Na, mit mondtam!

ANYA (önkéntelenül) Szabad!

Kivágódik a 3. ajtó, a küszöbön, mint egy jelenés, ott áll Feri

ANYA (tébolyodott tekintettel rámutat) Ó az!

VÉDŐNŐ Mesike?

ANYA A héja!

VÉDŐNŐ Héja? ... És a propeller?

FERI (a Védőnőhöz) Kézcsók! Feri vagyok! (Az Anyához, kedvesen, lazán, bohókásan) Bocsáss meg, drágám, de megjöttek a szállítók és...

ANYA (a Védőnőhöz, tébolyultan) Feri? Há-há! Még hogy Feri! ... (Ferihez, felismeri, prózaian, mérgesen) Feri? Hát te meg? Mit keresel itt? Dehiszen neked most... (Szemrehányóan, fölényesen) Hát ez gyönyörű! Akkor most szépen fogod magad, visszasomfordálsz, és most és mindenkorra közlöd velük, hogy...

FERI (engedelmesen, bohókásan) Oké! Ahogy gondolod. Akkor megmondom nekik, hogy... Viszlát drágám! Kézcsók! (Ódakacsint a Védőnőnek) Feri vagyok! (Propellerezik az ujjával, miközben vigyorogva behúzza maga előtt az ajtót) Prr-prr.

VÉDŐNŐ (irigykedve) Hm! Milyen szimpatikus férje van. Gratulálok! Szerencsés!

ANYA Köszönöm.

VÉDŐNŐ (amnéziás természetességgel) Na hát akkor, ha nem bánna, megnézném a kicsikét.

ANYA Hogy?

VÉDŐNŐ Ja, mit is mondott? Csicsikázik? Na mindegy. Akkor hagyjuk a kis drágát. Majd legközelebb... (Repsve) Hát, asszonyom, örülök, hogy mindent rendben találtam... Igazán ritka az ilyen szép, egészséges kisbaba. (Fontoskodva, behízelve) Na persze a kielégítő életkörülmények, a nyugalom, a biztonság, a szerető család... hát igen... meg a D-vitamin! Azám! Nem elfelejteni! (Súgva) Azt a butaságot meg verje ki a fejéből, jó? Megígéri? ... (Hangot vált, odahajol a csirkemaradvány fölé, bűgva) Kész vagyok! Nem bírom tovább! Nem szabadna – tudja, a szabályzat! –, de mikor... de mikor annyira gusztá! Megengedi?

ANYA Ó, hát pesze! Nézze, milyen csacsi vagyok, még csak meg se kínálok! ... (Démonian) Vigyázzon! Még meleg!

5.

A „nagyszínpad” sötétben, fény az asztal alatt

EMESE (a – természetesen láthatatlan – „tojások” fölé hajol, halálsápadtan, kétségbeesetten) Te Vili! ... Baj van!

VILI (kedvesen, nyugodtan) Mi a baj, pintyőkém? Talán...

EMESE (súlyosan) Ezek nem igaziak.

VILI Nem igaziak? ... Hogy érted?

EMESE Nem tudom. Valami nem stimmel velük. ... Azt hiszem... műanyagból vannak.

VILI (elsápad) Műanyagból? ... (Tragikus felismeréssel) Dehiszen akkor...?!

EMESE (elcsukló hangon, fájdalommal, mentegetőzve) Sajnálom, drágám. Én igazán... én igazán mindent megpróbáltam...

6.

Fény a „nagyszínpadon”. A „kisszínpadról” ismételten lekerül a plusz fény, Emese és Vili továbbra is normál fényben, a nézőtér felé fordulva, rezzenéstelen tekintettel ülnek. A Tanárnő belép az 1. ajtón, a kezében egy bumfordi aktatáska, az Anya elé siet, kezét fognak

TANÁRNŐ Jó napot, még nem ismerjük egymást. A tanterület megbízásából érkeztem.

ANYA Jó napot, anyuka vagyok.

TANÁRNŐ Matfiz. Örvendek.

ANYA (természetesen) Hogy tudott átjutni? Úgy tudom, a vesztegár egy ideig még...

TANÁRNŐ (felmutatja a tenyerét) Igazolvány hopp, és ennyi. Picit átvizsgálták a csomagtartómat... (Mutatja a hatalmas táskát) úgy érte, hogy ezt a kisebbfajta ridikült, de aztán simán átengedtek. Ja, igen, még rám akartak tukmálni valami idétlen gumikesztyűt (Magában jót derül ezen), de én inkább... (Elkomorodik) mondtam, hogy majd vigyázok. (A kezére pillant, észbe kap, hogy épp az imént fogott kezét az Anyával) Natehát. Tisztázzuk. (Keményen, nyomtatékosan) Magának van az a nagyon csúnya kislánya, ugye?

ANYA (hetykén, készségesen) Igen! ... Ó lesz az!

Telefoncsörgés. Telefon nincs

(Megmerevedik) Elnézést! ... (Áll, fülel) Halló! ... (A Tanárnőhöz) Semmi. Egyfolytában ez megy. Fölveszem, azt mondja: kuvik. Ennyi. Kérdezem... de semmi. Kuvik. Ennyi. (Átélessel) Hátborzongató, nem?

TANÁRNŐ (nem hagyja magát kizökkenteni, rendreutasító hangon) Nos. Nem tudom, hogy értesült-e róla a kedves anyuka, de a kislánya hetek óta nem jár iskolába. Tulajdonképp... ha jól számolom... még egyszer se volt.

ANYA (behízelve hangon mentegetőzni próbál, közben mindketten leülnek) Dehiszen még csak május vége van, azért az még jó pár hét... (Zavarában az immár egyre dultabb álagú csirkemaradványt kínálja) Parancsol?

TANÁRNŐ (épphogy odapislant, hivatalos hangon) Mint már említettem, én az iskolai tanterület megbízásából érkeztem, mégpedig azzal a felhatalmazással, hogy ö-ö... (Kicsit lehalkítja a hangját, közelebb hajol), tudja, időközben mindenféle híresztelések lábra kaptak... mindenekelőtt a kislány kissé rendhagyó küllemével kapcsolatban... illetőleg felmerült, hogy esetleg valamilyen betegség... ne adj' isten valamilyen zoonózisos megbetegedés, netán...

ANYA (közbeváág, magához térve a zavarodottságból, visszanyerve a fölényét, karakánul, öntudatosan) Na ne-e! Nem és nem! Téved, tanárnő. A lányom egészséges, mint a makk. Nem egy szépség, azt nem mondhatnám... vannak bizonyos esztétikai természetű hiányosságai, elismerem... kisebb túlsúly, csúcstejség, laphámkinövés... némi mozgásszervi diszkrépanciával járó atipikus végtaghasználat (Elakad a lélegzete a felháborodástól), de ettől ő még...

TANÁRNŐ (ijedten visszakozik) Rendben van, asszonyom, nyugodjon meg... én csupáncsak... (Zavarában bele-bele-csipeget a csirkébe) megpróbálok kiszűrni a lehető legkevésbé irracionális eshetőségeket... Ez esetben talán... (Vakmerően az Anyára emeli a tekintetét, nyomatékosan) rejtőzködik valahol?

ANYA (hirtelen zavarba jön, úgy tesz, mintha nem hallotta volna, affektálva) Pardon?

TANÁRNŐ (igyekezően, tapintatosan) Nézze, én megértem, ha nem nagyon akarják emberek közé engedni... nyilván attól tartanak... egyébként teljesen jogosan... hogy esetleg... meglátja valaki. Abszolút követhető szempont, és én ezt akceptálom is, na de azért az iskolai oktatás ettől függetlenül mindenki számára, hogyúgymondjam... (Hirtelen taktikát vált, közvetlen, meleg, kollegiális hangon) Kedves anyuka!

ANYA (felpattan a helyéről, felemeli a hangját, magához kaparinthatja a kezdeményezést) Tanárnő kérem, egy szót se! Könnyörgöm, hallgasson meg. A helyzet rendkívüli súlyosságára való tekintettel azt hiszem... nincs értelme tovább titkolóznom. Úgy döntöttem, elmondok mindent. Mégpedig: a legapróbb részletekig! Igen-igen, ne is próbáljon meg elhallgattatni! (Fondorlatosan, félelmet keltő, teátrális hangon) Habár-ár, maga bizonyára kissé furcsának, szokatlannak, megdöbbenőnek, sőt, egyenesen bizarrnak és, kimondom: megbotránkoztatónak tartja majd az esetet, és hát, köztünk szólva, bizonyos értelemben: igaza lehet. A helyzet valóban drámai. Sőt! Megmondom nyíltan: félttem magát. Tudja, azon töprengök, vajon képes lesz-e egyáltalán ép lélekkel és tiszta elmével végighallgatni mindazt, amit a továbbiakban elmondandó vagyok... Vagy talán épp ellenkezőleg? Ne adj' isten visszafordíthatatlan egészségromlás következik be? (Ijesztgetve) Sokkot kap? Elájul? A szívéhez kap, lefordul a székről, és... én aztán igazán nem venném a lelkemre, ha – ... ezt azért megértheti! Ennek ellenére... és ezzel együtt mindazonáltal azt hiszem, most már mégiscsak muszáj leszek előállni a fárbával... amint erre a köztünk kialakult többé-kevésbé bizalmi viszony, úgy érzem, teljes mértékben feljogosít... Tanárnő kérem, kapaszkodjon meg! (Hatásvadász hangon) Tudja, az a helyzet, hogy az én drága kislányom...

Mindeközben a plafonról egy speciálisan konténerszállításhoz használatos, hosszú, vastag, a végén négyfelé ágazó és hatalmas kampókkal ellátott vaslánc ereszkedik alá, mégpedig épp az asztal kellős közepe felé közeledve

TANÁRNŐ (az Anya felé, izgatottan) Igen?

ANYA (észreveszi az ereszkedő láncot, közben fokozva a feszültséget) A kislányomnak...

TANÁRNŐ (nem vesz tudomást a láncról, az Anya szavát lesi, egyre türelmetlenebbül) Igen??

ANYA (a láncra meredő tekintettel, de közben tovább fokozva a dramaturgiai feszültséget) A kislányomat sajnos kénytelenek voltunk...

Közben a lánc egyre lejjebb ereszkedik, de közvetlenül az asztal fölött, mintha megakadt volna, megáll

(Hangot vált, dühösen, harsányan a 3. ajtó felé) Feri! Mi azisten?!

Feri beront a 2. ajtón

FERI (készségesen, bohókásan) Igen, drágám? (Észreveszi a láncot) Hohó! Nézzenek oda! Ezek szerint... (Kihúzza a Tanárnő széke melletti széket) Elnézést, megengedi? (Felpattan rá) Pillanat, mindjárt meglesz! (Megpróbálja lefelé rángatni a láncot, de hiába) Hopp, úgy látszik... igen, sajnos nincs mit tenni... úgy látszik: bedöglött a csörlő. Na, jól nézünk ki. De nincs probléma! Á-á! Gond egy szál se! Megoldjuk! (Lekászalódik) Így ni. Na, akkor én szaladok is, szivecském, és egykettőre intézkedem. (Félig a Tanárnő felé) Addig ti csak egész nyugodtan beszélgessetek itt a kis professzorasszonnyal... Ha nem tévedek... elnézést, bemutatkoztam már? Feri vagyok! (Végigméri a Tanárnőt, csábítóan szánt tekintettel) Tesi, ha jól tippelek...

TANÁRNŐ (visszafogottan) Matfiz.

FERI Matfiz... Az is szép! Hohó, de még milyen szép! Hát akkor, viszlát, matfiz!

ANYA Menj már, apukám, ne lábatlankodj itt, és mondd meg azoknak a trógereknek, hogy...

FERI Hát persze, drágám, megmondom! (Kiszalad az ajtón)

ANYA (a Tanárnő kissé megszeppent, értetlen pillogása közepette félig-meddig magában dohog) Katasztrófa. Az ember tényleg mindent megpróbál... hogy diszkrétan, flottul, kíméletesen, felesleges véráldozat és különösebb érzelmi megrázkódtatások nélkül, és akkor tessék. Azt hiszi, klapol valami? A plató leszakadva, a sofőr a kocsmában, az övintézkedések hatástalanok... a konténer szivarog, bűzlök, hangokat ad... (Füfel) Figyeli?

TANÁRNŐ (megeléggelve a hercehurcát, szikáran, tárgyilagosan) Hogy történt?

ANYA Mi? ... Ja, igen. (Készségesen színlelő, gátlástalanul ripacs hangon, élvetegen, teátrálisan) Tudja, egész nyáron a szobájában ült szegénykém, könnyörögött nekik az apjával, hogy legalább a Bahamákra ugorjunk el... vagy legalább Hajdúszoboszlóra, de nem, ő hajthatatlan volt, egyre csak azt mondogatta, hogy így meg úgy, hogy őneki tanulnia kell... tudja, háztartásbelinek készült a kis drágám, és hát ahhoz rengeteget kell tanulni, ez tény... de hát azért mégis, egyszer-kétszer énszerintem azért lazíthatott volna... de nem, nem, a világért se, hagyjam én őt békén... hát ha nem, hát nem. Aztán egy esős, borongós, késő nyári délután – amikor ugyebár, nem mellékesen, a látási viszonyok is valamivel korlátozottabbak – fogtam magam, odasettenkedtem az íróasztalához, hajrá, Mesi, mondtam neki, ne bolondozz, kismadaram... kapjuk magunkat, kiugrunk, így, hármasban a Palára, és uccu neki, strandolunk egy jót. Így is lett. Szépen összekészülődtünk, kibuszoltunk, behurcolkodtunk... aztán kerestünk magunknak egy viszonylag csendes, félreeső partszakaszt, ahová feltűnés nélkül leteríthettük a gyékényeinket. Mesikét persze megpróbáltuk mindenféle válogatott hacukákkal letakarni... strandpokróccal meg strandtűrülközővel... de akárhogy is lapigattuk, folyton kilátszott valamije, úgyhogy nem volt mit tenni, próbáltunk így diszkrétan odébb húzódkodni, úgy tenni, mintha nem is hozzánk tartozna szegényke, de hiába, mert előbb-utóbb mindig direkt mellénk penderült, szántszándékkal odadörgölözött, ...valahogy ilyen volt a természetek szegénykémmek, ilyen kis közvetlen, személyes, bizalmaskodó, nem is nagyon lehetett rá haragudni. A medencébe persze már a világért se merészkedtünk, az már tényleg rizikós volt... ne adj' isten meg találnak ijedni a többi gyerekek, meg a többi anyukák, ugye... úgyhogy inkább csak így szépen háttérbe vultunk, üldögéltünk a Pali büfében, lángosoztunk meg palacsintáztunk, egyszóval pompásan éreztük magunkat, még Mesikén is lehetett látni, hogy mennyire örül. Később viszont teljesen váratlanul azzal a képtelen ötlettel

állt elő, ...hogy be szeretne menni a vízbe. Kérdeztem a férjemet, hogy mégis mit szól a dologhoz, gondolkodtunk, tanakodtuk, és végül... akármilyen nehéz is ezt így utólag magunknak bevallani... de sajnos bolond fejjel belementünk. Szerencsétlenség a szerencsétlenségben, hogy épp abban a pillanatban harsant fel a sövény tulsó felén a dudu, úgyhogy mire egyáltalán észbe kaphattunk volna, már csak messziről láttuk, ahogy a mi kacskalábú kicsi lányunk nagy boldogan vonszolja a letaposott fűvön azt a szörnyű, hájas, fejletlen és ormótlan kis testét... mégpedig egyenesen a hullámmedence felé. Aztán hosszú percek teltek el, és nem történt jóformán semmi. Aztán mikor már vagy tíz perc is jócskán elmúlt, nyugtalankodni kezdtünk, otthagytunk csapot-papot, virslivéget, papírhulladékot, és sietve a keresésére indultunk. Legnagyobb kétségbeesésünkre azonban sem a medencében, sem pedig a medence környéki bokrokban nem találtuk Mesikét. Attól tartottunk, hogy esetleg elbújt valahová... a föld alá például, vagy a szennyvíztározóba... ám alighogy a forró vizet medencéhez értünk, hirtelen megláttunk a víz felszínén lebegni egy testet... úgyhogy első pillanatban picit meg is hűlt az ereinkben a vér... de hál' istennek kisvártatva kiderült, hogy az egyébként is minden tekintetben ismeretlen mintázatú fürdőnadrág ezúttal egy másik szerencsétlenül járt kisgyerekhez tartozik, így hát nem volt mit tenni, kénytelen-kelletlen tovább folytattuk a keresést. Közben persze telt-múlt az idő, vészesen közeledett a záróra, a hangosbemondó felszólította a fürdőzőket, hogy haladéktalanul hagyják el a strand területét, úgyhogy lépünk le a kettel, hacsak, ugye, nem akartunk szégyenszemre Mesi lányunk nélkül hazamenni. Mondjuk, szó ami szó, felvetődött bennünk ez az eshetőség is, de ezt aztán egykettőre elvetettük. Végső tanácsstalanságunkban aztán kérdezősködni kezdtünk az úszómesternél, aki csodák csodájára emlékezett Mesikére, azt mondta, igen-igen, világosan emlékszik, hogyisne emlékezne, úszkált itt aznap délután egy döbbenetesen visszataszító külsejű kislány, egy igazi *rút kiskacsa*, még neki is feltűnt, aszongya, pedig ő aztán már sok mindent látott világeletemben. Ott ugrált meg fröcskölődött, egypáran még szóvá is tették, hogy ezt azért már mégse kéne hagyni, nem is hogy a fröcskölődés, hanem hogy a látvány... de mire aztán intézkedésre került volna sor, a kislány szórén-szálán eltűnt. Na, elég az hozzá, hogy miközben mi odakint a parton diskuráltunk, aközben a strandmunkások szépen lassan elkezdték így eresztetni lefelé a medencéből a vizet. És ahogy így eresztik, eresztik, egyszer csak a meder alján észrevételtek valami szokatlant. Nézegetik, nézegetik, néztük mi is... de akkorra már úgy alakult, hogy az egész komplett strandszemélyzet egytől egyig mind odasereglett, körbeállták, vizsgálgatták... konzultáltak ott ezek a válogatott ilyen-olyan *hidraulikai*, meg ki tudja még miféle szakemberek, telefonáltak jobbra-balra, szaladgáltak fel-alá, bökdösték egy hosszú, görbe bottal, de hiába, csak nem tudtak rájönni, hogy mi lehet. Csak azt lehetett látni, hogy valami nagy és puffadt... csupa toll, meg csupa faggyú, meg még két kifordult, picike láb. ... Aztán egy fiatal kis kabinosnő váratlanul felsikoltott... és akkor egyszeriben mindenkinek leesett a tantusz. Emlékszem a rándulásra, ahogy a férjem hirtelen így a szeme elé kapta a kezét, mintha csak meg akarta volna óvni magát a felismeréstől... pedig azt akkor már nem lehetett. ... Egy hattú volt, pompás, kifejlett példány, a tolla mint a hó – ...valahogy így fejjel előre beszorulva a lefolyóba. Hogy az hogy került oda, nem értette senki. ... Egész egyszerűen nem találtak magyarázatot. ... Mi is csak álltunk ott, némán, összekapaszkodva, döbbenetesen és tehetetlenül, hitetlenkedve és (*Épp csak lehelve a szót*) valószínűtlenül... és tátottuk a szánkat. ... Aztán kisvártatva felvijjogtak a szirénák, befu-

tott a strandigazgatóság speciális kommandója, kiemelték a tetemet, betették egy nejlonszátkba, és annak rendje-módja szerint elszállították... (*Hirtelen gonosz, rosszindulatú hangon*) De tudja mit? Most jön a poén! Nekem az a hattú nagyon is ismerős volt! A félrenyekkent szárnyával... a fura, ortopéd talpacskáival... meg azokkal a ronda, fekete bütykeivel...

TANÁRNÓ És a kislány?

ANYA (*őszintén, értetlenül*) Miféle kislány? ... Ja, igen. Majd elfeledem. Ami a legfurább. Képzeld! A kislány azóta sem került elő.

7.

A lánc egyetlen, hatalmas dörrenéssel az asztal közepére zuhan. Ebben a pillanatban fényváltás: elsötétül a „nagyszínpad”, és ki-világosodik az asztal alatti „kisszínpad”. Emese és Vili ugyanúgy, mint eddig, a nézőtér felé fordulva ülnek

EMESE (*ijedten*) Úristen, mi volt ez?

VILI (*nyugodtan*) Mi mi volt?

EMESE Hát ez a...

VILI Ja, talán a turbinák... Vagy a hajtómű... Tudod, ezeknél a régebbi típusú gépeknél...

EMESE Miket beszélsz?

VILI Ó, én hülye, el is felejtettem mondani. Boldog karácsonyt, pinyókém! Remélem...

EMESE Megőrültél, fülemülém? Szeptember kellős közepe van, miféle karácsonyról beszélsz?

VILI (*kedvesen, igyekvően*) Ó, hát most nem is az, hogy karácsony ide vagy oda, tudod, inkább ezek a rettenetes tragédiák, amik most itt sorozatban hulltak a nyakunkba... betegség, beázás, családi perpatvar... szegény kicsi fiókáink, ésatöbbi, ésatöbbi, úgyhogy arra gondoltam, hogy most már aztán tényleg igazán ránk férne egy kis kikapcsolódás, utazgatni, világot látni, napfény, tenger, félpanzió... háromnegyedpanzió... És ha már így nekivágunk...

EMESE Nekivágunk?

VILI (*egyre féktelenebb lelkesedéssel*) Tudod, most van ez a mánia... örület, de mindenki Afrikába repül, én nem tudom, mi van ott, de valahogy... megfigyelted? Dugó Dani, Brad Pitt... de még a Kerecsenék is, tudtad? Úgyhogy arra gondoltam... tudod, végigsasoltam a neten és... Zanzibár? Hm? Jól hangzik, nem? (*Élvezettel ejtve ki a szavakat*) „Blue Bay Beach Resort” ... hét nap, per milka, per fő... Na? Nem rossz! Kikalkuláljuk, nem probléma! (*Súgva*) Ott az a kis dugipénz a nescafés dobozban... Tudtam, hogy örülni fogsz! Ugye, pinyó? ... Mit szólsz? (*Ujjongva*) Repülünk! EMESE (*picit még hűledezve*) Jó, jó, Vilikém, de mégis, nem kéne előbb összecsomagolni?

VILI Ó, van ott minden, tudod hogy van! (*Tudálékosan*) Jól felszerelt apartmanok vécékagyló-használattal, türiülköző, hajszárító, villanykapcsoló... Éleséget azt, mondjuk, még nem tudom, hogy honnan szerzünk, de majd azt is megoldjuk valahogy, igaz? Csipegetünk innen-onnan, avokádó, majomkenyér, kurkuma, kumisz...

EMESE Hát, végül is nem rossz ötlet. Tudod, én csak...

VILI (*felemelt mutatoujjal*) Ja, fontos! Még nem is mondtam. Tuniszban az átszállásnál majd ügyelni kell! Nehogy valahogy elkeveredjünk a csoporttól, azért az nem lenne jó! De nem ám! De szerintem nem lesz gond, majd figyelünk, oké!

EMESE (*vállat von, legyőzve a kétségeit*) Oké!

VILI (*izgatottan mutogat előre*) Nézd csak! ... Hú! Most kanyarodunk rá a kifutópályára. ... Érzed, pinyó? Hm? Érzed, ahogy gyorsulunk? Ki ne kösd magad!

EMESE (*picit bizonytalanul*) Igen... azt hiszem... igen-igen, most már érzem... huhú! Kicsit olyan, mintha... mintha...

Te Vili! (Beleszippant a levegőbe) Mondd csak! ... Mi ez a furcsa szag?

8.

Fény a „nagyszínpadon”. A „kisszínpadról” ismételten lekerül a plusz fény, Emese és Vili továbbra is normál fényben, a nézőtér felé fordulva, rezzenéstelen tekintettel ülnek. Anyóspajtás lábzsákban, gumikesztyűben, gézmaszkban beront az 1. ajtón, a kesztyűt és a maszkot feldúlтан tépi le magáról, a lábzsák marad. Az Anya meglepetten áll

ANYÓSPAJTÁS (magából kikelve) Hol vannak?

ANYA Kik?

ANYÓSPAJTÁS (elszántan, fenyegetően) Tudod te azt nagyon jól! Ide figyelj, kisanyám, ha most azonnal nem áru-
lod el, úgy éljek, hogy...

ANYA (nyugodtan) Ja, hogy ők? Hát öö... Na. Először is nyugodj meg, mucikám! Siralmasan nézel ki. Tudtad? Ül le szépen (Leülteti) így ni, helyezd magad kényelembe, kávé, cigi? ... Dioxin? ... Antrax?

ANYÓSPAJTÁS (feldúlтан) Három napja! Kerek három napja hajkurászom őket, teljesen hiába. A telefont nem veszik fel, az e-mailekre nem válaszolnak, a telepatikus szuggesztíóimra nem reagálnak... Városmajor, Kisvidámpark, Millenáris, multiplexek, mindent lecsekkoltam, még ahhoz a híres-neves pestilőrinci fantomcéghez is elzarándokoltam, ahová még állítólag te protezsáltad be a Vilikémet... hja kérem, ezt nevezem én karrierépítésnek! ... Álltam ott a nemlétező recepció előtt, mint egy vidám kísértet, vagy pláne mint egy sikeresen átejett kliens, és a teljességgel irreális életkörülmények ellenére megpróbáltam értelmesen előadni a problémáimat, de mintha csak a levegőbe beszéltem volna, komolyan mondom, nem fogod elhinni, azt hazudták nekem így, bele a két, szétbőgött szemembe, hogy nuku. Hogy napok óta még csak a színét se látták. Papíron persze szabadságon van ugyan... feltéve, ha annak a kis se hús, se lé titkárnojének egyáltalában hinni lehet... de hát azért ez mégse kifogás! (A vég-sőkig hergeli magát) Hogy napokon át egyszerűen be se megy! A Vili? Az én Vilim? Azért ez nem így működik! De nem ám! ... (Majdnem sírva) És a tetejében ezekről a szélsőségesen abnormális fejleményekről egy az egyben elfelejti értesíteni az anyját?! Hát hol tartunk, kérdem én!

ANYA Nyugodj meg, mucikám!

ANYÓSPAJTÁS Hm? Hát hol? ... Pedig az én fiam az nem ilyen volt! De nem ám! Ő mindig is olyan volt, hogy valósággal a falra lehetett kenni. Már a bölcsőben is csak engem akart, fogdosta a mellemet, a főztömet imádtá, még az óvodából is hazatelefonált, hogy szeret, meg hogy szüksége van rám, meg hogy képtelen tovább nélkülem élni... (Hirtelen gonosz dühvel) Na de persze mióta ezzel a kis kurvával összeállt...

ANYA (gúnyosan, lekezelően) Most kurvázol, mucikám?

ANYÓSPAJTÁS (csak azért is) Kurva! Kurva! Kurva!

ANYA (támadóan) Előbb kellett volna kurváznod, nem gondolod? Amikor még lehetett volna valami... összefogni, vagy tudomisen...

ANYÓSPAJTÁS (kijózanodva) Nana! Ne légy igazságtalan! Kezdetől fogva kurváztam. Igazán nem mondhatod, hogy...

ANYA (tárgyilagosan) Ez igaz. Te tényleg kezdetől fogva...

ANYÓSPAJTÁS Hát akkor meg! Minek ezt folyton felhánytorgatni! (Észreveszi az asztal közepén a leszakadt lánckucpacot, undorodva beletúr, nézegeti) Ūristen! Még ez is. ... Mi a franc ez?

ANYA (ártatlan képpel) Fogalmam sincs. Tényleg! Valami férgek, vagy belek... belférgek, ne adj' isten, vagy énnemtu-

dom. Egyébként (Mutatja) a plafonról szoktak így lepotyogni, nem érdekes, meg lehet szokni. Az ember, hopp, így félreugrik, és ha szerencséje van... (Panaszos hangon, méltatlankodva, affektálva) Tudod, mostanában annyian megfordulnak itt, hogy én igazából már semmin se csodálkozom. Itt is, ott is, emitt is, amott is, furcsaságok, rendellenességek, szétdobált zoknik, elhullajtott fehérjemolekulák! (Kvaterkázva) Ez amúgy is egy örület egyébként, hogy micsoda egy járványtani helyzet van a világban manapság, nem, muci? Neked nem tűnt fel? ... A miniszter lapít, a tisztiorvos félrebeszél... hallottad? Állítólag üldögél a laktanyában, összevissza szalutál, meg durrongat, meg verebekre lövöldözik... az egészségügy pang, az ÁNTSZ töketlenkedik... (Körbemutat az üres szobában) Most nézd meg ezt, hát nem egy abszurdum? Föl-alá vonulnak a csörlőkkel, méricskélnék, tanakodnak, csupa csikk a szőnyeg, kicsit jobbra, kicsit balra... (Közelebb hajol, bizalmasan suttogva) miközben a nappaliban szabadon sétálgatnak a kórokozók...

ANYÓSPAJTÁS Igazán?

ANYÓS (tébolyult hangon) Hát hogyne! Beülnek a tévé elé, ide-oda kapcsolgatnak, beolálkodnak a hálószobába, meg a szájüregembe, meg a bútorok alá, hogy az ember lassan a saját családját képtelen megvédeni... (Hangot vált, nyugtatja magát) de mindegy, hagyjuk, inkább nem is izgatom magamat, hogy mondd? Nem veszik fel? (Tárgyilagosan, természetesen) Hát persze hogy nem veszik fel. Hát már hogy a fenébe vennék fel, mikor...

ANYÓSPAJTÁS Mikor?

ANYA Mikor elköltöztek.

ANYÓSPAJTÁS (döbbenet) Nemmondod!

ANYA Azt mondták, nem bírják tovább. (Fölényesen, áskálódva) Hogy te folyton zaklatod őket, telefonálgatsz, a nyakukra jársz... Eljöttek hozzám, anyuka, kérdik, mi legyen. Mondtam nekik, gyerekek, ha nem megy tovább, nincs mit tenni: költözzetek el... Költözzetek Afrikába... És ők...

ANYÓSPAJTÁS És ők?

ANYA (magától értetődően) És ők elköltöztek.

ANYÓSPAJTÁS (őszintén elképedve, értetlenül) Nahát! Mégiscsak különös! Mért pont Afrikába? Nincs ott nagyon meleg?

ANYA Meleg? Már mért lenne meleg? ... Hoppá, ezt nézd! (A csirkemaradvány romjai alól előkap egy viharvert zsírpa-pírdarabkát, nézegeti) Pont ebben a másodpercben érkezett egy pálmalevél! Hát nem nagyszerű? Nekem címezték. (Gúnyosan, lekezelően) Hogyhogy nem neked? Nahát! Érdekes. Mondjuk, ami igaz az igaz, téged eléggé hogyúgymondjam gyűlölködő kontextusban emlegetnek, konkrétan hogy így meg úgy, hogy mekkora egy kapitális izé vagy, meg ilyenek, de azért ha akarod, elolvashatod. Amindenit, hová is tettem... (A kezében van), hopp, hát nem itt van? (Anyóspajtás a cetli felé kap) Nana! Majd én. ... Na aszongya. (Iskolásan, fennhangon) Drága mama! Milliós pusztit küldünk innen a napfényes Afrikából, ahol igazán pompásan szórakozunk, rengeteg a látnivaló, például a (Meregeti a szemét) homok... élelmet sajnos még nem nagyon találtunk, de mindegy, majd lopunk. Ja, ne ijedj meg, nekem rögtön első nap eltört a szárnyam, Vilit szégenykémet meg levadászták a bennszülöttek, de hál' istennek van biztosításunk, úgyhogy minden rendben lesz. Reméljük, nemsokára találkozunk, addig is nagy-nagy szeretettel és végtelen hálával ésatöbbi, ésatöbbi, millió puzi, örökké húséhes... (Silabizálja) vagy mi ez itt: húséges lányotok, Mesi. (Átfutja) Vili is sokszor, szerető szüleit, nem fontos. Ja, most nézem csak, van itt egy utóirat is, aszongya: „A holló vájja ki a szemeteket!” Érdekes, ugye? (Közelebről nézegeti) De persze az is lehet, hogy ez itt nem jó, hanem er, nem „vájja”, hanem „várja”: „A holló várja ki...” ...de akkor meg semmi értelme, nem?

Na mindegy. *(Nagy, egészséges sóhajjal, elégedetten)* Szóval, jól vannak, az a lényeg.

Szünet

ANYÓSPAJTÁS *(hökken, elmerengve, magába roskadva, megadva magát)* Hát igen. Tulajdonképp... igazad lehet. Talán mégiscsak bennem van a hiba. Túlságosan sötét színben látom a dolgokat, holott...

ANYA *(hidegen)* Ne gyötörd magad. Mindenkiel előfordul. Bár ha megengedsz nekem egy aprócska kritikai észrevételt... *(Hirtelen közel hajol, halkán, bizalmasan, hisztérikus indulattal, egy szuszra)* Tudod, ez a te kis „rigócsőr királyfid” egy igazán rokonszenves fiatalember, ezt én készséggel elismerem, de hát azért, köztünk szólva, mégse kéne folyton-folyvást szexuális természetű kijelentésekre ragadtatnod magadat, nem gondolod? *(Hirtelen váltással, semleges hangon)* Bocsáss meg egy pillanatra! *(Éles hangon kikiabál a 2. ajtó felé)* Feri! Mi lesz már! Azt ígérted...

Feri mindkettőjük számára teljesen váratlanul, közvetlenül mellőlük, az asztal takarásából, mintegy az asztal alól bukkan elő, felemelt kezében egy hatalmas vasláncszem

FERI *(mint eddig, készségesen, bohókásan, kedvesen)* Kukuk! Heló, drágám, épp most akartam újságotlani, hogy hál’ istennek megtaláltam a hiányzó láncszemet, úgyhogy most már egykettőre sikerülni fog. *(Kikászalódik az asztal alól)* Mit szólsz? *(Anyóspajtás felé, gúnyosan, játékosan)* Na lám! Vendég a háznál. Vilit keresed? Á-á! Sajnálom. Az úgy nem ér, te is tudod! Nem és nem. Akárhogy is nyagagsz, nem áruolom el!

ANYA *(Ferihez)* Hát akkor dolgozz csak nyugodtan tovább, Ferikém, drukkolunk neked. Igaz, mucí? ... Vagy te talán...

ANYÓSPAJTÁS *(konstatálva, hogy immár mindketten hülyére veszik, sértődötten)* Fogalmam sincs, miben mesterkedtek, de őszintén szólva nem is érdekel.

Feri az asztal fölé hajolva fontoskodva matat a láncok közt, félfüllel követi a párviadalt, és közben elmélyülten „szerel”

ANYA *(fölnyenesen, kegyetlenül, álszenten moralizálva)* Hát ha nem, hát nem. Amúgy is pont menni készültél, ha nem tévedek.

Anyóspajtás sértődötten felpattan

Végül is, mucikám, megértheted, mi igazán nem vagyunk arra berendezkedve, hogy a te összes akut pszichopatólogiai problémádat egy csapásra kikezeljük, nem igaz? Ez egy hosszú, nehéz procedúra, egy végtelen... göröngyös... kacskaringós... ráadásul galambtetemekkel!, meg mindenféle kisebb-nagyobb háziszárnyastetemekkel szegélyezett út, amin neked, sajnos... egyedül kell elindulnod. Társak nélkül, segítség nélkül... kiskulacs nélkül, meg pláne előre csomagolt husis zsömle nélkül... mert, tudod, ez egyszerűen: így van kitalálva. A családi összetartás, meg minden, az persze prima dolog, mert végül is ti is segítettek, amikor hülye fejfel beleugrottunk ebbe a *(Körbemutat a picit, szűk szobában)* szenzációs lakásbővítésbe, de azért most már ennyi év után csak meglehet nekünk is az a kis magánéletünk, nem? *(Fölnyenesen)* Na, ne sírj, mucí!

Anyóspajtás fagyos tekintettel álldogál, az Anya kikotor neki a lánctekervények közül egy darabka rozszant csirkehúst

Inkább egyél valamit! ... A hosszú út előtt... Végül is, csaldban marad, vagy nem?

Anyóspajtás önkéntelenül elfogadja, nézegeti, beleharap

Az a sok finom falat... *(Szánakozva, leereszkedően)* Na gyere, kikísérlek. Tudom, milyen kis tesztosza vagy. *(Ferihez, rikkantva)* Perc, és itt vagyok!

Anya és Anyóspajtás az 1. ajtón ki

Szünet

Feri – továbbra is jellegzetes, a ferences rendi szerzetesek csuhájára hajazó sötétbarna, kapucnis fürdőköpenyében az asztal fölé görnyedve folytatja munkáját: fontoskodva matat a vaslánctekervények közt

FERI *(önkéntelenül megismétli)* Perc. ... *(Tébolylt fény villan a szemében, hirtelen felegyenesedik)* A perc! *(Felélenkül)* Eljött a perc! Útött az óra, bimm-bamm! Háháháh! A várva várt pillanat! Évek óta hordom magamon ezt az undorító, bagószagú fürdőköpenyt, csak hogy elrejtthessem a világ elől legbelső természetemet! De most! Háháháh! Lehull a lepel! *(Túlintonálva)* Na ki va-gyók? Talán egy csicska? Egy jelentéktelen kis... mellékszereplő? Egy érzéketlen házibagoly? Egy szívtelen, öreg fakakas? Elvek nélkül? Ideák nélkül? ... Pszichopedagógiai allűrök nélkül? Á-á! Kezdjük! *(Felpattan a székre, átéléssel, teátrálisan, széles gesztusokkal)* Hahó-ó, Napfívr! Hahó-ó, Holdnővr! Hahó-ó, őcsi! ... *(Legyint)* Nem, ez nem az. *(Újra rázendít)* Jer hozzám, jer, atyámfia, gubbiói farkas, imé, bújj elő a firhang megől, ne késlekedj, tárd fel előttem fertelmes ábrázatot, és tégy szent fogadalmat, hogy többé soha, de soha, még egy icipici nyuszikát se, de még egy... *(Lelombozódik)* Hopp, ez sem az. *(Lelép a székről, újabb próbálkozás)* Húgocskáim! Hallotok engem? *(Felcsillan a szeme)* Ahá! Ez lesz!

A túljátszott és végsőkig karikírozott „prédikáció” alatt egy percig se pihen a keze, az asztal négy sarkánál lévő lukakba szépen, sorban, szakszerűen beilleszti a lánc végén lévő jellegzetes vas-kampókat, majd kellő magasság feljebb engedi az immár fennakadás nélkül mozgatható láncot. Közben a csirkés tálat leveszi az asztalról, és ráteszi az egyik székre

Húgocskáim! Madarak! Ti ott fenn, a zöldellő fák lombos ágain, bozótok árnyas rejtekén, ólak hűvös homályában, kalicarakácsról belógatott speciális ülőpálcikákon! Hallotok engem? Jól gondoljátok meg, hogy mit cseleksztek, mert telik az idő, közeleg az éj... és még sok-sok kedves jótéteménnyel tartoztok a ti szerelmes szüleiteknek! Mert bizony mondom, ők voltak azok, akik titeket kifundáltak. Az első, akiknek ebben a végtelen világ-egyetemben egyáltalában az eszébe jutottatok. Megteremtettek és életre leheltek, megálmodtak és beüzemeltek, és akik ezáltal menthetetlenül hozzásegítettek titeket ahhoz, hogy alkalomadtán elkövethessétek ellenük mindazokat a szörnyűségeket, amikért most végső soron bűnhődnotok kell. Ők voltak, akik Noé bácsikátok segedelmével megőrizték fajotokat, hogy ki ne vesszete. Ők voltak, akik szabadságot adtak nektek, meg retúrjegyet Warnemündébe, minekutána oda repültetek, ahová akartatok. Gondoljátok meg, húgocskáim, hát ildomos ez? Se nem vetettetek, se nem arattatok világéletetekben, és ők mégis... Igen-igen! És ők időnként mégis adtak nektek enni.

Közben Feri szakszerű ténykedésének köszönhetően mind a négy oldalról felkerültek a kampók, a lánc megfeszítve, így az asztal – akár egy bebiztosított lengőteher – szemmel láthatóan szállításra kész

Fény a „kisszínpadra” is, Emese és Vili továbbra is a nézőtér felé fordulva, változatlan testtartásban, merev tekintettel, egymás mellett ülnek

EMESE (kifelé, a nézőtér felé beszél, nem gügyögve, inkább komoly, „nagylányos” hangon) Apa! Halihó! Itt vagyok! Nem ott! Lejjebb! (Mintha irányítaná) Hideg, hideg... Apa! Figyu! Vegyük úgy, hogy megtaláltál, rendben? Nekem ez most... Ehhez én már... Egyébként is... pisilnem kell... Apa! Halod? ... Előjöhetek?

FERI (a közjátékról tudomást sem véve, zavartalanul folytatja) ...Éppen ezért hálával és köszönettel, tisztelettel és alázattal, és mindent egybevetve körülbelül jó pár ezer trillió-billióval tartoztok a ti szerelmetes szüleiteknek, úgyhogy ha már számolni nem is tudtok, legalább ne legyetek igazságtalanok. Gondoljátok meg! Sem fanni nem tudtok különösebben, sem szólni. És ők mégis évről évre vadonatúj termokardigánnal, hámszövettel és izomszövettel, zsírszövettel és szívizomszövettel és ráadásul a legkülönfélébb hormonokkal és neurotranszmitter-receptorokkal ruháznak benneteket fel. Ezért hát legyetek belátással, áldjátok a jó dolgokat, és magasztaljátok szüntelen és szakadatlan a ti szerelmetes jótévedőiteket...

EMESE (szorongva, izgatottan) Apa, képzeld, elmúlt! Nem fáj semmim! Mit szólsz? ... Picit se! Tényleg! Nem kell mennünk sehová! Jaj, de jó! ... Tudod mit? Becsaptalak! Eddig se fájt, csak úgy mondtam! Háhá! Jó vicc volt, nem? ... Szólsz anyának? ... Szerintem jobb lesz, ha te! Engem valahogy mostanában... Szerinted? Örülni fog? ... (Rossz előérzettel) De apa! Apa, ugye nem hagyod, hogy...

FERI ...Ámen.

Szünet

EMESE (kétségbeesetten) Ugye nem?

FERI (tébolyult nyugalommal, kenetteljesen) Amikor pedig Szent Ferenc fent nevezett mondókájának végére ért... *vala*, a kedves kis madárkák szép csendesen köréje sereglettek, csőrüket tátogetták, nyakukat nyújtogatták, szárnyukat rebegtették, hogy a maguk primitív eszköztárának segítségével ily módon juttassák kifejezésre, hogy mennyire örülnek. Maga Szent Ferenc is velük örvendezett, elnézte sokaságukat, álmélkodott szépségükön, és csodálta sajátos testfelépítésüket. Miután pedig befejezte prédikációját, szeretetteljes kézmozdulatokkal bőségesen megáldotta, majd annak rendje-módja szerint útjukra bocsátotta őket. Ezt követően az egész kedves madársereglet (Kezével mutatja) egy emberként a magasba emelkedett...

Fémcsikorgás hangja, a lánc végén himbálózó „asztal” Emeséékkel együtt a magasba emelkedik...

EMESE (elkerekedett szemekkel, de nyugodtan, természetesen) Te, apa! Szerinted az normális, ha valaki repül? ... Hm? Szerinted? ... (Szorongva) És anya szerint?

... és a speciális emelőszerkezet lassan, óvatosan – vagy oldalirányban, vagy pedig fölfelé – kiemeli a színpadról a különös terhet

FERI (ugyanúgy) ...Szárnyuk hegyével illedelmesen búcsút intettek, majd a legkülönfélébb liturgikus egyházzenei énekek zengedezése közepette, huss, elszeleltek a világ-mindenség négy különböző égtája felé.

SZÁLLÍTÓMUNKÁSOK HANGJA ODAKINTRŐL (hangosan, durván) Nebaszdmármeg! Micsinálsz?! Megörültél? ... Óvatosan, te! (Irányít) Jöhet! Lassan, lassan... kicsit jobbra... kicsit balra... na most! Oké, menni fog! ... Ez az! ... Megvan! Kösz, tata, jók vagyunk! ... Már csak a kaput kéne... Hé, Jócó, kinyitod?

FERI (gyámoltalanul álldogál a kiürült szoba közepén, elcsendesedve, lassan, szomorúan) És telt-múlt az idő, besötétedett, leszállt az éj, a ráfutófékes IVECO-tréler lassan megérkezett a nagybaracscai leágazáshoz, de Feri apu még másnap reggel is ott álldogált Isten szent ege alatt retkes nyakú, bagószagú, bebüdösített fürdőköpenyében, jámbor tekintetével a messzeséget kémlelte, és könnyes szemmel és ujjongó áhítattal dicsőítette mindnyájunk szent anyját...

Anya bejön a 3. ajtón

ANYA (ráfőrméd, méltatlankodva, megsemmisítően) Feri! Te még itt vagy? Mit csinálsz itt? Megörültél? Hogy nézel ki? És egyáltalán: mit művelsz itt? Egy pillanatra kiszaladok, és te máris... (Furcsálkodva körbenéz) Mi van itt? Mégis honnan kerültek ide ezek a székek? Micsoda ötlet! Mindenféle bútorokkal telezsúfolni a lakást! Mikor úgyis épp hogy csak elférünk! Nahát, Ferikém, igazán eszeden lehetnél. (Kioktatóan) Értem én, hogy megviselnek téged ezek a sajnálatos események, világeletemben képtelen voltál dicszongválni, de azért talán mégse kéne teljesen kifordulnod önmagadból! Felőtt férfiak vagyunk, magasan fejlett... technológiával... arányérzékkel és... viselkedéskultúrával, és hát azért egy kis influenza mégse a világ! Így is az az érzésem, hogy túlságosan nagy feneket kerítünk a dolognak. A mi kis elkényeztetett madárkánk kettőt köhint, és mi rögtön ugrunk. Ez így nincsen rendjén, te is nagyon jól tudod. (Természetesen) Na. Akkor most szépen összeszedjük magunkat, lezuhanyzunk, átöltözünk, glancba vágjuk magunkat... (Picit elbizonytalanodva az asztal hült helyére pislant), megterítünk... vacsira vendégeket várunk! Ugye tudod! (Feddően) Vagy elfelejtetted?

Csöngetés kintről

ANYA (ijedten) Úristen, ezek ők! (Ránéz a karjára, nincs rajta óra) Pedig még csak... Na mindegy. Kinyitod?

Feri szó nélkül, kimerülten és megsemmisülve kiódalog az 1. ajtón

9.

Az Anya sietve rendezgetni kezdi a székeket, mikor egyszerre az összes ajtó hatalmas csattanással kivágódik és kísértetiesen kileng, mintha vihar csapkodná az ajtószárnyakat

ANYA (felkapja a fejét) Te vagy az, Feri? Ne szórakozz már! Mit csapkodsz?

Egyszerre mindhárom ajtó becsapódik, a 2. ajtó mögül falhangosított ajtónyikorgás hallatszik, majd magától lenyomódik a kilincs. Az Anya óvatosan odamegy, vigyázva kinyitja. Az ajtó mögött egy pici, pilinszka öregasszony áll, sárga, pántos, nyári ruháskában

ANYA (őszinte, örömteli meglepetéssel) Anya! Hát te itt vagy? NAGYMAMA (kedvesen, természetesen) Hol lennék?

ANYA Nahát! Ezer éve nem láttalak! Hogy megöregedtél! ... És a dolmányod?

NAGYMAMA A micsodám?

ANYA Hát az a szép fekete dolmányod, tudod! Múltkor még...

NAGYMAMA Ja, az elrohadt. Tudod hogy van. Tizenöt év. Ráadásul két méterrel a föld alatt... *(Sajnálkozva tárja szét a kezét)* Hát, ez van.

ANYA Hogy jöttél be?

NAGYMAMA Egyszerűen... *(Kedvesen zsörtölődve)* Az utcán ugyan lépten-nyomon mindenféle szkfanderes úrlények rohángásznak, de a *nagykapu* az bezzeg tárva-nyitva!

ANYA *(bosszankodva)* Na, pedig direkt szóltam a Ferinek! Amindenségit! ... Nem találkoztatok? Épp most szaladt ki-felé.

NAGYMAMA A Feri? ... A háztetőn láttam.

ANYA *(őszinte csodálkozással)* A háztetőn?

NAGYMAMA Igen. Odafenn áll, és... nem is tudom. Talán szaval. Gondoltam, jobb, ha nem háborgatom.

ANYA *(sajnálkozva, picit megjátszva magát, közben mindketten leülnek egy-egy székre)* Hát igen. Ne csodálkozz. Drága Ferikém! *(Bizalmasan)* Ó amúgy egy szent ember, tudod nagyon jól... csak az a helyzet, hogy szegénykém mostanában teljesen meg van zavarodva. Egyszerűen képtelen megemészteni, hogy az ő egyszem, kicsi lánya...

NAGYMAMA *(felcsillan a szeme, vidáman, kíváncsian)* Igaz is! Mesike?

ANYA *(zavarba jön)* Mesi? Ööö... hát Mesike most pillanatnyilag, hogy is mondjam...

NAGYMAMA *(ijedten elsápad)* Csak nem azt akarod mondani, hogy...

ANYA Jaj, dehog. Hová gondolsz?! ... *(Hirtelen ötlettől vezéreltetve)* Mikor éppen te voltál az, aki ezt az izét, ezt a...

NAGYMAMA *(értetlenül)* Én?

ANYA *(tovább improvizál)* Igen. Aki ezt a hogyishívjakot, ezt a bogarat tetted a fülébe.

NAGYMAMA Miféle bogarat?

ANYA Hát hogy ez a... zöld madár. Hogy van ez a zöld madár vagy mi... vagy *kék*, vagy milyen... és hogy ezt meg kéne keresni. A boldogság, meg minden... És hát ugye ő most...

NAGYMAMA *(nem várt, kellemes meglepetés)* Nafene.

ANYA Elindult, hogy megkeresse. Ha már te annak idején... meg a papa, ugye... de azért inkább te, nem igaz?... Szóval ha már ti annak idején annyira forszíroztátok ezt a dolgot.

NAGYMAMA *(csillogó szemmel)* Komolyan? A Mesike? ...

Jé, hát ezt igazán nem gondoltam volna!

ANYA *(rátesz egy lapáttal)* És képzeld!

NAGYMAMA Mégilyet!

ANYA *(bizalmasan, fontoskodva)* Állítólag jó nyomon van! Most még igazából nem árulhatok el további részleteket, de szerintem... *(súgva)* meglesz!

NAGYMAMA *(boldogan)* Nemmondod! *(Óvatosan puhatólózva)* És a külker?

ANYA *(büszkén)* Otthagyta.

NAGYMAMA *(kitörő örömmel)* Igazán?

ANYA Mint a pinta!

NAGYMAMA *(elmélázva)* Látod! Tudtam én! És *hogy* nem hittetek nekem, emlékszel? Pedig én kezdettől fogva tudtam... valahogy éreztem, hogy van abban a kis huncutban valami! *(Összeteszi a kezét, mintegy „üzen” a távolba)* Bravó, Mesi! Büszke vagyok rád!

ANYA *(hirtelen kínosan érzi magát, hangot vált, kínálja a székre tett csirkemaradványt)* Te anya! ... Nem ennél valamit?

NAGYMAMA Mi ez? ... Hús? Nem eszem húst. Tudod, mióta...

ANYA Ez nem hús!

NAGYMAMA Nem?

ANYA De nem ám!

NAGYMAMA Hanem?

ANYA Hanem, ööö, izé. Gumi.

NAGYMAMA Gumi? Nocsak. Hát azt már megkóstolnám. Ez valami új dolog? *(Belekóstol, majd leül egy székre, ölébe kapja a tálat, és az alaposan összegányolt maradékból jóízűen falatozni kezd, majd a jelenet végéig egyre nagyobb élvezettel tömi magát)* Hm! Nem is rossz!

ANYA *(kihasználja a kegyelmi pillanatot, jelentőségteljesen)* Tudod, anya, az a baj, hogy...

NAGYMAMA *(tele szájjal)* Kislányom, hogy te hogy megkomolyodtál mostanában!

ANYA *(igyekvéssel, megfelelni akarással)* Ó, nem! Ne gondold! Tudok egy csomó szörnyű rossz poént! Elmondjam mind? Vagy ismered?

NAGYMAMA Pingvin?

ANYA *(szomorúan)* Pingvin... *(Komolyan, súlyosan)* Anya! Mondanom kell valamit.

NAGYMAMA Húha! Ez most ilyen kitálalásféle lesz? Mert azt ki nem állhatom! *(Fel akar állni)* Akkor én inkább...

ANYA Gyorsan, jó?

NAGYMAMA Pikk-pakk?

ANYA Pikk-pakk! *(Nagy levegőt vesz, mint aki hosszú, őszinte feltáró vallomásra készül)* Szóval az a baj, hogy... *(Keresi a megfelelő kifejezést)*

NAGYMAMA Kész?

ANYA Hogy?

NAGYMAMA Kész vagyunk?

ANYA *(lemondó mosollyal, harag nélkül)* Hát, igen. Tulajdonképpen ennyi. Köszí, anya, hogy meghallgattál... Egyél csak. Nem zavarlak.

NAGYMAMA Ó, nem is az, csak tudod, jobb szeretem, ha...

ANYA Hát persze. *(Kacsint a szemével, hogy érti)* Oké!

A Nagymama eszik, az Anya elgondolkodva nézi, üldögél

NAGYMAMA A csöngő! *(Nem csöngetnek)* ... Nem hallod?

ANYA Tessék?

NAGYMAMA Csöngettek.

ANYA Igazán? ... Hát akkor én... *(Nem mozdul)* Ha nem haragszol...

NAGYMAMA Persze, menj csak! ... Majd én addig... *(Tovább zabál)*

Kivágódik az 1. ajtó, kintről vészvillogók fénye

ANYA *(nem mozdul a helyéről, a nézőtér felé fordulva, lassan, kimerülten, démonian)* Hát megjöttetek, csibikéim?! ... Milyen nagyszerű! ... Picit drukkoltunk, hogy ne adj' isten jobb dolgokat támad... de szerencsére tévedtünk... Na gyertek... kihúzzuk az asztalt!

Elsötétül a szín

A szerző a mű megírása során Örkény István Drámaírói Ösztöndíjban részesült